

§ 13

Ett modernt och hållbart växande Stockholm - svar till kommunstyrelsen (KS 106-876/2017) om motion (2017:33)

Dnr 1.5.1.180-2017

Beslut

- Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och lämnar det som svar på kommunstyrelsens remiss.

Reservation från Johan Nilsson med flera (M).

Ärendet

Kommunstyrelsen har skickat en remiss som består av en motion från Anna König Jerlmyr med flera (M) om ett modernt och hållbart växande Stockholm. Motionen innehåller 35 förslag för att öka bostadsbyggandet och göra Stockholm mer attraktivt. Inget av förslagen riktar sig direkt till stadsdelsnämnderna, men Älvsjö stadsdelsförvaltning har valt att kommentera en del av förslagen.

Förvaltningen anser att gestaltungsfrågor ska hanteras i ett samlat policydokument och inte vara enskilda uppdrag, för att på så sätt främja en modern och sammanhållen stad. Remissen föreslår vidare att staden gemensamt ska utarbeta en policy för ett enhetligt uttryck för stadens torg och parker. Förvaltningen menar att detta redan finns i form av möbleringsprogram, samt skyltprogram för stadens parker. Exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden föreslås få i uppdrag att öka exploateringsgraden i kollektivtrafiknära lägen. Förvaltningen anser dels att detta redan sker, dels att det är en fråga som bör regleras av översiktsplanen.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-09-27.

Förslag till beslut från (M)

Johan Nilsson med flera (M) yrkade bifall till eget förslag till beslut enligt nedan.

1. att tillstyrka motionen
2. att därutöver anföra följande

Det finns ett stort antal åtgärder som behöver analyseras ur ett helhetsperspektiv för att öka nybyggnationen av bostäder, men också för att öka rörligheten i det befintliga beståndet. Motionens syfte är att lyfta stadens framtida utveckling ur ett brett perspektiv, varför

flera av förslagen ligger utanför stadsdelens ansvarsområde. Det handlar om allt ifrån plan- och överklagandeprocess, till skattepolitik, regelförenklningar och tekniska egenskapskrav. Vi vill därför inleda med att tacka förvaltningen för en seriös och väl genomarbetad genomgång av de förslag som förvaltningen bedömt sig beröras av.

Stockholm är en stor stad och i allt fler sammanhang även en storstad med internationella mått sett. Vi sätter människan i centrum och ser positivt på att fler vill flytta hit. En växande och attraktiv region är en förutsättning för utveckling, ekonomisk tillväxt och förmågan att skapa allt bättre förutsättningar för invånarna.

Det som gör Stockholmsregionen speciell är just storstaden och dess attraktionskraft. Den påverkar inte bara Stockholms stad, utan också kringliggande kommuner där många väljer att bo samtidigt som de arbetar i staden, eller åtminstone på en arbetsmarknad som präglas av närheten till storstaden. Många vill kunna bo nära storstadens puls, men ändå ha tillgång till småskalighet, pålitlig kollektivtrafik och närhet till naturen och vattnet. Det finns möjligheter till detta i Stockholms län som närmast är unika för en storstadsregion. Samtidigt ser vi idag ett antal utmaningar för stadens framtida utveckling. Några av dessa vill därför lyfta fram i särskild ordning:

När Stockholm växer är det viktigt att bygga klokt. Många människor som söker sig till Stockholm föredrar att bo i stadsmiljö, gärna i stenstadens kvartersmiljö. Genom en ökad täthet på lämpliga platser kan också mer av stadens grönska sparas. Framtidens stad måste därför utmana de normer och bestämmelser som tagits fram för att bygga en gles stad. Fortfarande är det lättare att med dagens lagstiftning bygga en 1960-talsstad än en stad som motsvarar våra behov. De gamla idéerna finns kvar som frusen ideologi trots att få står för den öppet. Att bygga en modern och hållbar stad som också värnar grönska och kulturvärden ska vara vägledande för den framtida utvecklingen.

Vi måste bryta med den ohållbara stadsplaneringen från mitten av förra seklet, och som bidragit till dagens segregerade samhälle. I en modern stadsmiljö är boendet sammanlänkat med jobb eller studier, näringsliv och nöjen. Det är olika funktioner i människors liv, men lika viktiga delar i den infrastruktur som ligger till grund för en välfungerande stad. Vi vill därför gå fram med reformer för ett omfattande bostadsbyggande, en utökad och tillgänglig kollektivtrafik och ett internationellt konkurrenskraftigt företagsklimat.

En av de största utmaningarna är att definiera och bygga den stad vi vill se för framtiden. Vi vet av erfarenhet att en snabb utveckling av staden kräver ett stort mått av eftertänksamhet. Genomförandet av miljonprogrammets glesa struktur har medfört en av de allra största samhällsutmaningarna vi har i Stockholm idag – segregerade stadsdelar.

Den lokala debatten i Stockholm tenderar att allt som ofta handla om antalet bostäder som tillskapas inom ramen för specifika områdes- eller detaljplaner. Detta är nog så väsentligt, men dagens stadsbyggnadsdebatt behöver ändra riktning och handla om mer än att bygga nytt. Det handlar om att vara hänsynsfull mot det kulturarv som finns - och det kulturarv som vi i dag skapar för framtiden. Det handlar om att värna Stockholms särart, om vilken stad vi vill se.

Vi ser positivt på att utveckla stadens bortglömda rum med nya och tillgängliga rekreationsytor som blir till gagn för såväl stockholmarna som stadens publika gestaltning, värden som är omistliga. Mer resurser kan komma att behöva läggas på att utveckla befintliga, och skapa nya, gröna värden när Stockholm växer. I detta avseende bör även fler möjligheter till överdäckningar av vägar ses över. Båda dessa gröna och urbana åtgärder skulle rimligen få mycket önskvärda effekter på möjligheten att välja bort bilen när alternativa förbindelser bättre knyter samman de växande stadsdelarna med varandra.

För att klara den utvecklingen behöver Stockholm planeras för framtiden och lära av de misstag som begåtts tidigare. Vi bejakar och eftersträvar en utveckling av Stockholm med nya funktionsblandade stadsdelar där bostäder, verksamheter och olika trafikslag samsas. För att skapa så högkvalitativa stadsdelar som möjligt är det viktigt med en stadsmässig bebyggelse och att våga pröva den täta kvarterstaden även utanför innerstadens krans. Stockholm har inte råd med en gles bebyggelse i kollektivtrafiknära lägen eftersom behovet av bostäder är akut.

Vi tar fasta på att stockholmarna värdesätter kombinationen av en tät levande stad och grönområden av hög kvalitet. City lider än idag av de storskaliga trafiklösningar som genomfördes i modernismens namn under mitten av förra seklet. Dåtidens omfattande rivningar och betongkultur med brutala trafikleder mitt i city har skapat sår i staden. Betong och motorväg dominerar istället för Stockholms vattenlinje som skulle kunna framträda. Därför föreslår vi att den del av Centralbron som hanterar biltrafiken läggs ned i en tunnel, vilket skulle skapa ytor för nya bostäder längs Klara Strand frigörs och att Riddarholmskanalen åter kan öppnas upp.

Stockholm är känt för sina gröna och blå värden. I stadsplaneringen ska det vara självklart att verka för ekologiska värden, att bygga klimatsmart och till en rimlig slutkostnad för de boende. Ett större invånarantal ökar trycket på stadens parker, grönområden och vattenspeglar. Därför är det viktigt att peka ut strategiskt viktiga naturområden och att hantera bebyggelse vid och på vatten varsamt. Stadens parker ska utvecklas med nya metoder för planering av grönområden. Nya parker och träd ska anläggas som en naturlig del av stadsutvecklingsområden. Befintliga parkers stora värde tillsammans med andra rekreationsytor ska bevaras.

Grönskan och vattnet ska utnyttjas för att förbättra stadsklimatet och mildra konsekvenserna av klimatförändringar. Särskilt i tätbebyggda stadsdelar är det viktigt att minska andelen hårdgjorda ytor och öka mängden grönska med fler träd, pocket-parker, planteringar och gröna tak. Genom att använda stadens taklandskap på ett bättre och mer effektivt sätt än vi många gånger gör idag får vi åtminstone mervärden på tre olika sätt. Taklandskapen och kvarterens gestaltning blir mer intressanta och dynamiska, vi får sammantaget mer plats för socialt umgänge och för barnen att leka på samtidigt som vi får plats för mer grönska i staden, och vi får ökade möjligheter till närproducerade råvaror. Detta förhållningssätt är framförallt eftersträvansvärt i de täta stadsmiljöerna såsom city.

De beslut och de byggnader vi bygger idag ska gälla under väldigt många år. Då är det viktigt att vi gör rätt från början, och vi ser att den täta staden har många fördelar. Dels blir staden mer levande om den byggs för korta avstånd med levande bottenvåningar, dels blir den mer klimatsmart. Den täta staden kräver helt enkelt mindre energiåtgång och färre resor.

Beslutsgång

Ordförande yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut. Ordförande ställde förslagen mot varandra och förklarade att nämnden beslutat att bifalla förvaltningens förslag till beslut. Reservation från Johan Nilsson med flera (M) till förmån för eget förslag till beslut.

Särskilt uttalande från (C)

Evy Kjellberg (C) anmälde ett särskilt uttalande.

Motionen är mycket omfattande och innehåller både smått och stort och avslutas med 35 förslag där vissa måste tas av regering/riksdag för att genomföras. Trots alla förslag som framförs kan jag inte se

något som specifikt berör Älvsjö, vilket jag tycker är märkligt då Älvsjö står för en gigantisk exploatering-växande nu och de närmsta åren.

Centerpartiet har länge förordat att man bygger högt och tätt i kollektivtrafiknära lägen. På detta sätt kan man minska miljöbelastningen samt behålla parker, grönområden och naturreservat samtidigt som man gör det möjligt att anlägga nya parker. Att använda tak och fasader till gröna oaser – trädgårdar samt solceller har Centerpartiet framfört bl.a. här i nämnden vid flera tillfällen. Hur tak och fasader kan utnyttjas bör på ett eller annat sätt ingå redan i början av planprocessen – markupplåtelsen. Det är nu glädjande att fler partier inser fördelarna med att bygga tätt och högt i kollektivtrafiknära lägen samt utnyttja tak och fasader.

Utbyggnad av cykelleder och cykelparkeringar intensifierades under tidigare miljöborgarrådet Per Ankersjös (C) ledning. Självfallet måste utbyggnaden fortsätta.

När det gäller Älvsjö vill jag lyfta fram några områden: enligt uppgift planeras för 10000 lägenheter i södra Älvsjö – Mässtaden – Älvsjö Örby. Centerpartiet anser att området bör bli en trygg, levande miljöstadsdel där man från början planerar in gröna tak och fasader, solceller samt parker. Förskolor, skolor, äldreboenden, LSS-boenden, kommunal- och kommersiell service, restauranger, träff- och kulturlokaler, idrottsplats med gemensamma fritidslokaler för ung som gammal. Älvsjö måste bli attraktivt för bl.a. småföretagares vilja att etablera sig här. Arbetsplatser är ett måste för tillväxten och sysselsättningen samt för att undvika att Älvsjö blir en ”sovstad”.

Motionen tar inte heller upp miljöproblemen med Älvsjövägen. Det bästa vore att lägga Älvsjövägen i tunnel/däcka över den. Om det inte går p.g.a. markförhållanden så måste andra åtgärder till. De som presenteras i förslaget till översiktsplan m.m. är inte tillfylles anser Centerpartiet. Det går inte att bygga det ena bostadsområdet efter det andra i Älvsjö utan att frågan om Älvsjövägen först löses. Redan idag är det en katastrofal situation där bilarna under vissa tider bildar långa köer och står stilla. När det inte är köer ”kör man allt vad man kan” utan tanke på vägens hastighetsskyltar. Tunga lastbilar tar Älvsjövägen trots förbud. Allt detta gör att boende efter Älvsjövägen har en dålig boendemiljö. Säkerheten är dålig och olyckor är vanliga. Så sent som för några veckor sedan blev en pojke påkörd på ett obebaktat övergångsställe. Omedelbara åtgärder måste till redan idag. Sänkt hastighet, bättre skyltning och ökad kontroll av tunga fordon som tar Älvsjövägen trots förbud, fler bevakade övergångsställen,

tyst asfalt samt bullerplank är några förslag som kan genomföras omgående.

Något modernt och hållbart växande Stockholm/Älvsjö är inte tänkbart så länge trafiksituationen på Älvsjövägen inte löses.

Centerpartiet värnar Brännkyrka kyrka, en av stadens äldsta byggnader, genom att anlägga en park närmast kyrkan med vattenspegel/fontän, fruktlund, odlingslotter samt rekreationsyta.

I motionen sägs att man är kulturhistoriska byggnaders främsta beskyddare. Centerpartiet hoppas att detta sträcker sig till att omfatta även ovan samt ”Röda stugan” i Älvsjöskogens naturreservat.

I avvaktan på beslut om Sjöängens framtid anser Centerpartiet att Sjöängen bör upplåtas för stadsodling och stadsbruksodling.